

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет фармацевтичний
Кафедра фармакології та фармакотерапії

**ВІЙСЬКОВО-МЕДИЧНА ПІДГОТОВКА
ТА МЕДИЦИНА НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ**

(назва освітньої компоненти)

**РОБОЧА ПРОГРАМА
освітньої компоненти**

підготовки	<u>другий (магістерський) рівень</u> (назва рівня вищої освіти)
галузі знань	<u>22 Охорона здоров'я</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальності	<u>226 Фармація, промислова фармація</u> (код і найменування спеціальності)
освітньої програми	<u>Технології парфумерно-косметичних засобів</u> (найменування освітньої програми)
спеціалізації	<u></u> (найменування освітньої програми)

2023 рік
рік створення

Робоча програма освітньої компоненти Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій спеціальності 226 Фармація, промислова фармація освітньої програми Технології парфумерно-косметичних засобів денної та заочної форми навчання для здобувачів вищої освіти 3 курсу.

Розробники: ШТРИГОЛЬ Сергій, завідувач кафедри фармакології та фармакотерапії, д.мед.н., професор
БЄЛІК Галина, доцент закладу вищої освіти кафедри фармакології та фармакотерапії, к.фарм.н., доцент
ЖАБОТИНСЬКА Наталія, доцент закладу вищої освіти кафедри фармакології та фармакотерапії, к.мед.н., доцент
(вказати ПРІЗВИЩЕ, ім'я авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри фармакології та фармакотерапії

Протокол від «28» серпня 2023 року № 1

Зав. кафедри

(підпис)

проф. Сергій ШТРИГОЛЬ
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Робоча програма схвалена на засіданні методичної профільної комісії з біомедичних дисциплін

Протокол від «01» вересня 2023 року № 1

Голова профільної комісії

(підпис)

проф. Надія КОНОНЕНКО
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис освітньої компоненти

Мова навчання: українська

Статус освітньої компоненти: вибіркова

Передумови вивчення освітньої компоненти: вивчення освітньої компоненти «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» спирається на базові знання, здобуті студентами під час вивчення таких освітніх компонент, як «Фізіологія та анатомія людини», «Перша долікарська допомога з ознайомчою медичною практикою».

Предметом вивчення освітньої компоненти «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» є невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя людини у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на її здоров'я, що здійснюються на місці події особами, які не мають медичної освіти, але за своїми службовими обов'язками повинні володіти основними практичними навичками з рятування та збереження життя людини, яка перебуває у невідкладному стані, в екстремальних ситуаціях; медико-санітарні наслідки надзвичайних ситуацій, викликаних різними причинами природного та техногенного походження, невідкладні дії по ліквідації цих наслідків, а також організація заходів щодо попередження розвитку надзвичайних ситуацій.

Інформаційний обсяг освітньої компоненти. На вивчення освітньої компоненти відводиться **90** годин **3** кредити ECTS

2. Мета та завдання освітньої компоненти

Метою викладання освітньої компоненти «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» є навчити здобувачів вищої освіти надавати домедичну допомогу постраждалим за умов надзвичайних ситуацій мирного часу і в бойових умовах; а також сформувати у студентів знання та вміння щодо основ запобігання та ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій різного характеру, порядку проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення в умовах надзвичайних ситуацій.

Основними **завданнями** освітньої компоненти «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» є формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок з основних принципів оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах; надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим при невідкладних станах; основ організації ліквідації наслідків та запобігання розвитку надзвичайних ситуацій, організації і порядку проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного населення.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Освітня компонента «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей:**

- **інтегральна:**

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній фармацевтичній діяльності та практичній косметології із застосуванням положень, теорій та методів фундаментальних, хімічних, технологічних, біомедичних та соціально-економічних наук; інтегрувати знання та вирішувати складні питання, формулювати судження за недостатньої або обмеженої інформації; ясно і недвозначно доносити свої висновки та знання, розумно їх обґрунтовуючи, до фахової та не фахової аудиторії.

- **загальні:**

ЗК 1. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо.

Інтегративні кінцеві програмні результати навчання (ПРН), формуванню яких сприяє освітня компонента:

ПРН 8. Здійснювати професійне спілкування державною мовою, використовувати навички усної комунікації іноземною мовою, аналізуючи тексти фахової спрямованості та перекладати іншомовні інформаційні джерела.

У результаті вивчення освітньої компоненти здобувач освіти повинен знати:

- Знати законодавчу базу щодо надання екстреної медичної допомоги, зокрема закон України «Про екстрену медичну допомогу». Мати спеціалізовані знання про невідкладні стани людини; принципи надання екстреної медичної допомоги.
- Мати спеціалізовані знання про будову тіла людини, її органів та систем; алгоритми надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах.
- Мати спеціалізовані знання про людину, її органи та системи; знання алгоритмів виконання медичних маніпуляцій.

вміти:

- Вміти організувати та виконувати медичні заходи під час розгортання етапів медичної евакуації в умовах надзвичайної ситуації
- Вміти визначити невідкладні стани; принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; провести організаційні та діагностичні заходи спрямовані на рятування та збереження життя людини.
- Вміти надавати домедичну допомогу при невідкладному стані.
- Вміти виконувати медичні маніпуляції.

володіти

- Проводити оцінку стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах.
- Вміти надавати домедичну допомогу постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах.

4. Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с.р.		л	сем.	пз	лаб.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій												
Змістовий модуль 1. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях												
Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	8		-	4	-	4	11		-		-	10
Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки	6	1	-		-	4		1				
Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	7		-	4	-	4	12		-		-	10
Тема 4. Надання домедичної допомоги	6		-		-	4			-		-	

при термічних і хімічних ураженнях				4					4		
Тема 5. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	10		-		-	8	11		-		10
Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	6		-		-	4	11		-		10
Тема 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога	5		-		-	4			-		
Тема 8. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога	5	1	-	4	-	4		1	-		15
Тема 9. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого <i>Контроль змістового модуля № 1</i>	9		-	4	-	4	16		-		
Разом за змістовим модулем 1	62	2	-	20	-	40	61	2	-	4	55
Змістовий модуль 2. Медицина надзвичайних ситуацій											
Тема 10. Правові основи Державної служби медицини катастроф.	4		-		-	2			-	-	
Тема 11. Надзвичайні ситуації природного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	3		-		-	2			-	-	
Тема 12. Надзвичайні ситуації техногенного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	4	1	-	4	-	3	17		-	-	17
Тема 13. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	4		-		-	3			-	-	
Тема 14. Аварії на радіаційно небезпечних та хімічних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.	5		-	4	-	3	11		-	-	10

Тема 15. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій. <i>Контроль змістового модуля 2</i>	6	1	-	-	3	-	-	-	-	-	-	
Разом за змістовим модулем 2	26	2	-	8	-	16	28	-	-	1	-	27
Семестровий залік з модуля	2	-	-	2	-	-	1	-	-	1	-	-
Усього годин	90	4	-	30	-	56	90	2	-	6	-	82

5. Зміст програми освітньої компоненти

Змістовий модуль 1. Домедична допомога в екстремальних ситуаціях

Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого. Домедична допомога в екстремальних умовах як навчальна дисципліна, її актуальність, зміст. Поняття домедичної допомоги в екстремальних умовах (мирного часу та бойових умовах). Правові аспекти надання домедичної допомоги. Місце та обсяг надання домедичної допомоги у бойових та небойових умовах. Огляд місця події в небойових умовах, забезпечення особистої безпеки, визначення кількості постраждалих і ймовірної причини їх ураження, виклик ШМД та інших рятувальних служб у небезпечній ситуації, залучення випадкових свідків до організації надання домедичної допомоги. Контакт з постраждалим. Види ушкоджень в бойових умовах. Засоби індивідуального медичного оснащення та особистої безпеки військовослужбовця. Особливості оцінки місця події в бойових умовах. Розподіл поля бою на сектори. Алгоритми надання домедичної допомоги в секторах обстрілу та укриття. Проведення первинного огляду. Огляд за алгоритмом САВСДЕ. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU.

Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки. Причини й ознаки зовнішньої кровотечі. Поняття про критичну зовнішню кровотечу. Способи та техніка тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі: підняття кінцівки, тиск на рану, тампонування рани, тиснуча пов'язка (ізраїльський бандаж). Показання і техніка накладання різних видів джгутів та імпровізованих закруток. Показання і правила застосування хімічних засобів для зупинки кровотечі. Причини й ознаки внутрішньої кровотечі. Домедична допомога при внутрішній кровотечі. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.

Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога. Анатомо-фізіологічні особливості дихальних шляхів. Причини непрохідності дихальних шляхів. Ознаки повної і часткової непрохідності дихальних шляхів. Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів (закидання голови; виведення нижньої щелепи; введення носо-, ротогорлових повітроводів). Техніка забезпечення прохідності дихальних шляхів при обструкції стороннім тілом. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти. Пристрої для штучної вентиляції легень. Техніка штучної вентиляції легень (рот до рота, рот до носа, рот до лицевої маски, мішком АМБУ). Гострі порушення дихання в бойових умовах. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.

Тема 4. Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях. Опіки, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Відмороження, класифікація, ознаки, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Траншейна стопа, замерзання, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і небойових умовах. Ураження електричним струмом, блискавкою та домедична допомога. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, домедична допомога. Ураження кислотами і лугами, домедична допомога. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології.

Тема 5. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах. Причини та ознаки ран м'яких тканин, проникаючих і непроникаючих ран черепа, грудної клітки, живота. Особливості бойових поранень. Захист ран. Техніка накладання пов'язок при пораненнях черепа, ока, вуха, нижньої щелепи. Поранення грудної клітки. Особливості накладання пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані. Причини та ознаки травм голови, хребта і тазу. Види травм кінцівок (переломи: відкриті і закриті, розтягнення зв'язок, вивихи суглобів), причини та ознаки. Абсолютні ознаки переломів. Особливості надання домедичної допомоги при відкритих переломах. Транспортна іммобілізація табельними та пристосованими засобами. Тактика дій та надання домедичної допомоги рятувальником при дорожньо-транспортній пригоді.

Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах. Причини, діагностика і домедична допомога при зомлінні, комі невідомої етіології, судомах, болю у серці (стенокардія, інфаркт), інсульті, гострому болю в животі, отруєнні невідомою речовиною або невідомим газом, укусах комах, собак, отруйних змій. Допомога на воді: розпізнавання потопельника, наближення до нього, транспортування до берега. Домедична допомога при утопленні.

Тема 7. Домедична допомога при дії засобів масового ураження. Аварії на хімічно-небезпечних об'єктах. Класифікація та характеристика сильнодіючих отруйних речовин. Домедична допомога при ураженні сильнодіючими отруйними речовинами. Уражаючі фактори аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Радіаційні ураження. Променева хвороба, ознаки. Радіопротектори. Домедична допомога в бойових та небойових умовах.

Тема 8. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога. Особливості поведінки людей в надзвичайних ситуаціях. Типові реакції медичних працівників на різні травматичні події. Механізми формування стресостійкості у медичних працівників. Технології профілактики посттравматичних стресових розладів. Дебрифінг як метод психологічної корекції посттравматичних стресових розладів. Бойовий стрес і бойова втома: ознаки, профілактика та основні принципи надання домедичної допомоги в бойових умовах.

Тема 9. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат в бойових та небойових умовах. Організація та проведення переміщення пораненого. Організація та проведення медичного сортування при виникненні масових санітарних втрат. Алгоритм проведення медичного сортування. Заповнення МІСТ-рапорту. Організація та проведення переміщення (відтягування, винесення) пораненого в укриття у бойових та небойових умовах. Методи переміщення пораненого з сектору укриття до місця збору поранених (однією, двома особами, з використанням табельних та підручних засобів). Підготовка поранених (уражених) до евакуації. Контроль стану пораненого згідно протоколу САВСDE. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення. Правила запиту на евакуацію. Завантаження та розвантаження поранених в різні евакуації транспортні засоби. Контроль життєвих показників та стану пораненого під час транспортування в бойових і небойових умовах.

Контроль змістового модуля 1.

Змістовий модуль 2. Медицина надзвичайних ситуацій

Тема 10. Правові основи Державної служби медицини катастроф. Нормативно-правові акти, що визначають організацію та діяльність ДСМК. Організація ДСМК. Сили та заклади ДСМК. Взаємодія ДСМК з іншими аварійно-рятувальними службами. Особливості організації медичного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій в країнах світу. Організація подачі інформації про надзвичайні ситуації у функціональній підсистемі Міністерства охорони здоров'я України у межах Урядової інформаційно-аналітичної системи з питань надзвичайних ситуацій. Планування заходів медичного забезпечення населення при надзвичайних ситуаціях. Структура плану та зміст його розділів. Організація медичного постачання формувань і закладів ДСМК. Державна служба України з надзвичайних ситуацій (*ДСНС України*).

Тема 11. Надзвичайні ситуації природного характеру, їх медико-санітарні наслідки. Поняття про надзвичайні ситуації. Класифікація та основні причини виникнення надзвичайних ситуацій в Україні. Класифікація надзвичайних ситуацій природного характеру. Причини виникнення стихійних лих в Україні. Медико-санітарні наслідки стихійних лих. Домедична

допомога постраждалим при різних пошкодженнях та травмах.

Тема 12. Надзвичайні ситуації техногенного характеру, їх медико-санітарні наслідки. Класифікація надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Причини виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Медико-санітарні наслідки надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Домедична допомога постраждалим при різних пошкодженнях та травмах. Особливості надання домедичної допомоги при дорожньо-транспортних пригодах.

Тема 13. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки. Класифікація надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру. Причини виникнення надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру. Медико-санітарні наслідки надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру. Допомога постраждалим. Заходи щодо попередження виникнення надзвичайних ситуацій соціально-політичного характеру.

Тема 14. Аварії на радіаційно небезпечних та хімічних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки. Причини та медико-санітарні наслідки аварій на радіаційно небезпечних об'єктах. Оцінка радіаційної обстановки в осередку надзвичайної ситуації. Прилади радіаційної розвідки. Засоби колективного, індивідуального та медичного захисту. Засоби колективного, індивідуального та медичного захисту. Класифікація хімічно небезпечних об'єктів. Причини та медико-санітарні наслідки аварій на хімічно небезпечних об'єктах. Оцінка хімічної обстановки в осередку надзвичайної ситуації. Прилади хімічної розвідки.

Тема 15. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій. Мета і завдання лікувально-евакуаційного забезпечення за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру. Види і обсяги медичної допомоги. Медичне сортування. Домедична допомога, її зміст та обсяги. Етапи медичної евакуації ДСМК, їх організація та завдання. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення при різних видах надзвичайних ситуацій. Особливості організації медичної допомоги дітям за умов надзвичайних ситуацій.

Контроль змістового модуля 2

Семестровий контроль модуля 1.

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	1	1
2	Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки		
3	Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога		
4	Тема 4 Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	1	
5	Тема 5. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах		
6	Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах		
7	Тема 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога	1	
8	Тема 8. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога		
9	Тема 9. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого <i>Контроль змістового модуля № 1</i>		
10	Тема 10. Правові основи Державної служби медицини катастроф.	1	1

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
11	Тема 11. Надзвичайні ситуації природного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	1	
12	Тема 12. Надзвичайні ситуації техногенного характеру, їх медико-санітарні наслідки.		
13	Тема 13. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки.		
14	Тема 14. Аварії на радіаційно небезпечних та хімічних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.		
15	Тема 15. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій. <i>Контроль змістового модуля 2</i>		
Усього годин		4	2

7. Теми семінарських занять (непередбачено робочим навчальним планом)

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	4	4
2	Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки	4	
3	Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога		
4	Тема 4 Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	4	
5	Тема 5. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах		
6	Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах		
7	Тема 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога	4	
8	Тема 8. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога		
9	Тема 9. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого <i>Контроль змістового модуля № 1</i>	4	
10	Тема 10. Правові основи Державної служби медицини катастроф.	4	1
11	Тема 11. Надзвичайні ситуації природного характеру, їх медико-санітарні наслідки.		
12	Тема 12. Надзвичайні ситуації техногенного характеру, їх медико-санітарні наслідки.		
13	Тема 13. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки.		
14	Тема 14. Аварії на радіаційно небезпечних та хімічних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.		
15	Тема 15. Організація лікувально-евакуаційного	4	

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
	забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій. <i>Контроль змістового модуля 2</i>		
16	Семестровий залік з модуля	2	1
Усього годин		30	6

9. Теми лабораторних занять
(непередбачено робочим навчальним планом)

10. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Домедична допомога в екстремальних і бойових умовах як навчальна дисципліна. Первинний огляд постраждалого	4	10
2	Тема 2. Кровотечі і методи їх зупинки	4	
3	Тема 3. Порушення прохідності дихальних шляхів. Домедична допомога	4	10
4	Тема 4 Надання домедичної допомоги при термічних і хімічних ураженнях	4	
5	Тема 5. Види ушкоджень у бойових і небойових умовах. Домедична допомога при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах	8	10
6	Тема 6. Домедична допомога при найпоширеніших невідкладних станах	4	10
7	Тема 7. Засоби масового ураження. Домедична допомога	4	
8	Тема 8. Поведінка людей в надзвичайних ситуаціях і бойових умовах. Бойовий стрес: ознаки, профілактика, домедична допомога	4	15
9	Тема 9. Медичне сортування при виникненні масових санітарних втрат. Організація та проведення евакуації пораненого <i>Контроль змістового модуля № 1</i>	4	
10	Тема 10. Правові основи Державної служби медицини катастроф.	2	17
11	Тема 11. Надзвичайні ситуації природного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	2	
12	Тема 12. Надзвичайні ситуації техногенного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	3	
	Тема 13. Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру, їх медико-санітарні наслідки.	3	
	Тема 14. Аварії на радіаційно небезпечних та хімічних об'єктах, їх медико-санітарні наслідки.	3	10
13	Тема 15. Організація лікувально-евакуаційного забезпечення населення за умов надзвичайних ситуацій. <i>Контроль змістового модуля 2</i>	3	
Усього годин		56	82

Завдання для самостійної роботи

1. Огляд постраждалого за алгоритмом САВСДЕ. Визначення рівня свідомості за шкалою APVU.

2. Поняття про колапс і шок, причини їх виникнення, розпізнавання і надання домедичної допомоги.
3. Особливості видалення стороннього тіла з дихальних шляхів вагітної жінки, огрядної людини, немовляти.
4. Пневмоторакс: види, ознаки, домедична допомога. Переведення пораненого (постраждалого) у стабільне положення.
5. Особливості накладення пов'язок при проникаючих пораненнях живота. Накладання пов'язок при наявності стороннього тіла в рані.
6. Гіпертермія, домедична допомога в бойових і небойових умовах.
7. Особливості ураження бойовими вогнесумішами, домедична допомога.
8. Особливості допомоги при опіках очей різної етіології.
9. Контроль стану пораненого згідно протоколу CABABCDE.
10. Медична інформаційна картка: призначення, правила заповнення.
11. Правила запиту на евакуацію.
12. Завантаження та розвантаження поранених в різні евакуаційні транспортні засоби.
13. Контроль життєвих показників та стану пораненого під час транспортування в бойових і небойових умовах.
14. Класифікація дозиметричних приладів, їх призначення і порядок використання. Прилади радіаційної і хімічної розвідки, робота з ними.
15. Основи планування і застосування медичних сил і засобів на випадок НС. Організація навчання населення основним правилам захисту і навичкам надання першої медичної допомоги.
16. Застосування профілактичних медичних препаратів, проведення необхідних гігієнічних та інших заходів.
17. Особливості організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів в бойових та небойових умовах.
18. Автотранспортні катастрофи Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
19. Авіаційні катастрофи. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
20. Катастрофи на водному транспорті Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення.
21. Аварії на шахтах. Особливості організації лікувально-евакуаційного забезпечення
22. Медичні засоби, що використовуються населенням при надзвичайних ситуаціях. Класифікація.
23. Майно, що використовується для медичного постачання формувань і закладів ДСМК. Класифікація.
24. Евакуація населення. Порядок проведення.
25. Сильнодіючі отруйні речовини (СДОР). Класифікація за клінічним проявом отруєння.
26. Сильнодіючі отруйні речовини. Види осередків ураження.
27. Алгоритми надання домедичної допомоги при різних невідкладних станах за умов надзвичайної ситуації.

Контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти здійснюється під час практичних занять у вигляді тестових завдань.

11. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Поточний контроль включає перевірку теоретичних знань, виконання ситуаційних завдань та тести успішності навчання.

Модуль 1 (4,10д)			
№ Практичного заняття	Оцінка	Кількість балів	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1			
Практичне заняття № 1-4	відмінно	9-10	Тести – 8 балів Інші види робіт – 2 бали (усне опитування, вирішення ситуаційних задач)
	добре/дуже добре	8-7,5	
	задовільно	7-6	
	незадовільно	0-5,5	
Практичне заняття № 5	відмінно	5	Тести – 4 бали Інші види робіт – 1 бал (усне опитування, вирішення ситуаційних задач)
	добре/дуже добре	4,5-4	
	задовільно	3,5-3	
	незадовільно	0-2,5	
Контроль ЗМ* 1		09-15	Теоретичне питання – 2 бали Тести – 7 балів Ситуаційні задачі – 6 балів
Всього за ЗМ 1		36-60	Поточні бали за ПЗ*+ контроль ЗМ 1
Змістовий модуль 2			
Практичне заняття № 6-7	відмінно	9-10	Тести – 8 балів Інші види робіт – 2 бали (усне опитування)
	добре/дуже добре	8-7,5	
	задовільно	7-6	
	незадовільно	0-5,5	
Контроль ЗМ 2		10-20	Теоретичне питання – 2 бали Тести – 12 балів Ситуаційні задачі – 6 балів
Всього за ЗМ 2		24-40	Поточні бали за ПЗ+ контроль ЗМ 2
Всього за Модуль 1		60-100	Бали за ЗМ 1+ЗМ 2

* ЗМ – змістовий модуль

Модуль 1 (5,6з; 4,6з дв; 4,6з мед)			
№ Практичного заняття	Оцінка	Кількість балів	Критерії оцінювання
Практичне заняття 1 (Теми 1-9)	відмінно	27 - 30	Тести – 20 балів Інші види робіт - 10 балів (ситуаційні завдання; усне опитування)
	добре/дуже добре	22 – 26,5	
	задовільно	18-21,5	
	незадовільно	0-17	
Контроль ЗМ 1	відмінно	27 - 30	Тести – 20 балів Ситуаційні завдання 1- 5 балів Ситуаційні завдання 2- 5 балів
	добре/дуже добре	22 – 26,5	
	задовільно	18-21,5	
	незадовільно	0-17	
Всього за ЗМ 1		36-60	Поточні бали + контроль ЗМ 1

Практичне заняття 2 (Теми 10-15)	відмінно	9-10	Тести – 6 балів Інші види робіт - 4 бали (ситуаційні завдання; усне опитування)
	добре/дуже добре	7,5-8,8	
	задовільно	6-7	
	незадовільно	0-5,5	
Контроль ЗМ 2	відмінно	27 - 30	Тести – 20 балів Ситуаційні завдання 1- 5 балів Ситуаційні завдання 2- 5 балів
	добре/дуже добре	22 – 26,5	
	задовільно	18-21,5	
	незадовільно	0-17	
Всього за ЗМ 2		24-40	Поточні бали + контроль ЗМ 2
Всього за Модуль 1		60-100	Поточні бали + контроль ЗМ 1+контроль ЗМ 2

ОЦІНКА ЗА МОДУЛЬ

Рейтинг з дисципліни	Відсоток успішності	Рівень шкали ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90-100	90-100%	A	Відмінно	Зараховано
82-89	82-89%	B	Добре	
74-81	74-81%	C		
64-73	64-73%	D		
60-63	60-63%	E	Задовільно	Не зараховано
35-59	35-59%	FX	Незадовільно	
1-34	0-34%	F		

Оцінка «відмінно» за практичне заняття виставляється при умові свідомого, правильного і повного засвоєння матеріалу. Відповіді на теоретичні питання впевнені, аргументовані та логічні. Здобувач вищої освіти самостійно здатний застосувати знання і вміння при виконанні ситуаційних завдань та надав правильну відповідь на всі тести успішності навчання.

Оцінка «добре» виставляється за свідому і повну відповідь на теоретичні питання, але з деякими неточностями, які здобувач вищої освіти сам виправляє. Відповідь достатньо обґрунтована, незначне порушення послідовності. Здобувач вищої освіти самостійно, але з певною допомогою викладача здатний застосувати свої знання і вміння при виконанні ситуаційних завдань та надав правильну відповідь не менш ніж на 75 % тестів успішності навчання.

Оцінка «задовільно» виставляється за свідому, з незначними помилками відповідь на питання, які здобувач вищої освіти виправляє за допомогою викладача. Мають місце деякі порушення логічності і послідовності. Здобувач вищої освіти здатний самостійно застосувати знання і виконувати ситуаційні завдання за вказівками викладача та надав правильну відповідь не менш ніж на 60 % тестів успішності навчання.

Оцінка «незадовільно» виставляється за відповідь з великими помилками і прогалинами, де мають місце лише фрагменти знань. Відсутність самостійності у використанні набутих знань і виконанні ситуаційних завдань та якщо надано правильну відповідь менше ніж на 60 % тестів успішності навчання.

Після вивчення освітньої компоненти «Військово-медична підготовка та медицина надзвичайних ситуацій» здобувачі вищої освіти повинні **знати**: знати законодавчу базу щодо надання екстреної медичної допомоги, зокрема закон України «Про екстрену медичну допомогу»; невідкладні стани людини та принципи надання екстреної медичної допомоги; алгоритми надання екстреної медичної допомоги при невідкладних станах та алгоритми виконання медичних маніпуляцій; організацію і порядок проведення лікувально-евакуаційних заходів серед цивільного

населення і військ; *вміти*: визначити невідкладні стани; принципи та тактику надання екстреної медичної допомоги; надавати екстрену медичну допомогу при невідкладному стані та виконувати медичні маніпуляції; *володіти*: навичками оцінки стану постраждалих при надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру і в бойових умовах та надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим при основних невідкладних станах.

12. Форми поточного та семестрового контролю успішності навчання

Поточний контроль здійснюється на підставі тестового контролю, усного опитування, виконання ситуаційних завдань за кожною темою та контролів змістових модулів з освітньої компоненти, до складу яких входять тестові та ситуаційні завдання за всіма темами змістового модуля. Семестровий контроль проводиться у формі семестрового заліку.

13. Методичне забезпечення

1. Навчальна програма освітньої компоненти;
2. Робоча навчальна програма дисципліни;
3. Календарно-тематичні плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
4. Конспект та мультимедійні презентації лекцій з дисципліни;
5. Перелік теоретичних питань і завдань для поточного та підсумкового модульного контролю;
6. Методичні вказівки з дисципліни для викладача;
7. Методичні рекомендації до практичних занять для студентів;
8. Методичні рекомендації до аудиторної та позааудиторної самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
9. Методичні рекомендації з підготовки до підсумкового модульного контролю з дисципліни;
10. Збірник тестових завдань до практичних занять;
11. Перелік практичних навичок;
12. Навчальне обладнання та технічні засоби навчання (фантоми-муляжі, наочні матеріали, вироби медичного призначення);
13. Відеофільми, що рекомендовані МОЗ України.

14. Рекомендована література

Основна

1. Підготовка військовослужбовця з тактичної медицини [Текст] : стандарт підготов. І-СТ-3, [затв. наказом Центру операт. стандартів і методики підготов. ЗС України від 26.02.2015 № 17] / МО України, 2015. - 148 с.
2. Військово-медична підготовка [Текст] : підруч. для мед. (фармац.) ВНЗ України І-ІV рівнів акредитації / М. І. Бадюк [та ін.] ; за ред. М. І. Бадюка, 2015. - 482 с. (Введено оглявлення).
3. Фахова підготовка санітарного інструктора роти (батареї) [Текст] : стандарт підготов., [затв. наказом дир. Військ.-мед. департаменту МО України від 31.08.2015 р. № 64] / МО України, 2015. - 416 с

Допоміжна

1. Закон України “Про екстрену медичну допомогу”, від 05.07. 2012 р. №5081-VI.
2. Екстрена медична допомога травмованим на догоспітальному етапі: навчальний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур’єв, А.А. Гудима та ін.] – Київ. – 2016 – 400 с.
3. Екстрена медична допомога (вибрані аспекти): навчальний посібник / Всеукраїнська громадська організація «Всеукраїнська рада реанімації (ресусцитації) та екстреної медичної допомоги». – Донецьк: Ландон-XXI, 2014. – 320 с.
4. Екстрена медична допомога (до госпітальні протоколи): посібник // за редакцією професора О.В. Богомолець, професора Г.Г. Роціна. – Київ. Юстон. – 2016. – 212 с.
5. Домедична допомога (алгоритми, маніпуляції): Методичний посібник / [В.О. Крилюк, С.О. Гур’єв, А.А. Гудима та ін.] – К.: НВП "Інтерсервіс", 2014. – 84 с.

6. Військово-медична підготовка / Під редакцією професора Бадюка М.І. – К.: „МП Леся“, 2007. – 482 с.
7. Перша долікарська допомога / Андрущенко В.П., Кушта Ю.Ф., Андрущенко Д.В. – Львів, Львівський національний медичний університет, - 2011. – 351 с.
8. Перша долікарська допомога : навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. / І.В. Кіреєв, О.О. Рябова, Н.В. Жаботинська та ін. ; за ред. І.В. Кіреєва. — Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. — 208 с.

1. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Про затвердження порядків надання домедичної допомоги особам при невідкладних станах [Електронний ресурс] : наказ МОЗ України від 09.03.2022 № 441. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0356-22#Text>
2. НФаУ. Дистанційне навчання [Електронний ресурс] / Національний Фармацевтичний Університет. – Режим доступу : <http://pharmel.kharkiv.edu/>
3. Сайт кафедри фармакології та фармакотерапії <https://pharmacolpharmacother.nuph.edu.ua/>
4. Бібліотека НФаУ: <https://lib.nuph.edu.ua/>